

Rondom de Krabbenbosschen

Wandel Zoekpagina

Lengte

12 km

Start- en eindpunt

golfpark De Turfvaert
Zwart Moerken 12
4891 TK Rijsbergen

Openbaar vervoer

Lijn 115 Bravo/Arriva
Breda - Zundert. Bushalte
Bredaseweg 254892 SJ
Rijsbergen. Vanaf bushalte
naar de kruising met de
Watermolenstraat. Hier
oversteken naar KNP64 aan
de Aa of Weerij en route
opkikken.

Parkeren

Golfpark De Turfvaert
'Zwart Moerken 12, 4891 TK
Rijsbergen.

Horeca

golfpark De Turfvaert
Zwart Moerken 12
4891 TK Rijsbergen

Onderweg zijn enkele
bankjes en picknick plekken.

Routemaker

Charles Aerssens

Versiedatum

19-12-2022

Baronie van Breda

Deze verrassende rondwandeling gaat door het gebied tussen Rijsbergen en Effen met de beekdalen van Aa of Weerij, de Bijloop en de Turfvaart. Centraal gelegen zijn de Krabbenbosschen, een oase van rust met kleine vennen en verscholen weilandjes, afgewisseld met bossen, landgoederen en cultuurhistorische zichtpunten. Vanaf Golfpark De Turfvaert gaat de wandeling naar het dal van de Aa en Weerij bij het buurtschap Kaarschot, waar tot 1915 de Kaarschotse watermolen lag. De route volgt stroomafwaarts de Aa of Weerij, waar de Bijloop uitmondt in het beekdal. We komen nu in de Krabbenbosschen. Opvallend zijn hier de restanten van de Wal van Mendoza, die een rol heeft gespeeld bij het beleg van Breda. We verlaten de Krabbenbosschen en steken de N263 over naar het voormalige Landgoed Vloeiweide met de Turfvaart en Bijloop. In het bosgebied passeren we een opvallend oorlogsmonument op de plek waar in oktober 1944 bij een razzia door de Duitsers 4 gezinsleden van boswachter Neefs, samen met 7 verzetslieden om het leven zijn gekomen. Het laatste traject gaat door het beekdal van de Bijloop via het buurschap Hellegat en langs de Turfvaart terug naar Golfpark De Turfvaert.

Routebeschrijving verloopt via knooppunten van het Wandelroutenetwerk VisitBrabant:
70 - 64 - 22 - 49 - 38 - 47 - 35 - 34 - 28 - 29 - 51 - 39 - 70

Routebeschrijving

1 Vanaf de parkeerplaats bij het Golfpark De Turfvaert volgen we het asfaltweggetje tussen de holes door tot aan het schrikhek. Linksaf verlaten we Landgoed De Turfvaert en bereiken over Zwart Moerken KNP70 op de T-splitsing met Watermansweg. Rechttuit gaat de route en met een bocht naar links langs een aantal holes van de golfbaan. Bij de eerste gelegenheid aan de rechterzijde slaan we rechtsaf het onverharde Baantjespad in. Op de Bredaseweg aangekomen steken we recht over en vervolgen onze route op de Watermolenstraat. We lopen door tot bij de Watermolenbrug over de Aa of Weerij met stuwsluis. We zijn nu in het oude gehucht Kaarschot.

Vanaf de bushalte aan de Bredaseweg N263 pak je de route aan de Watermolenweg op naar KNP64.

2 Voor de Watermolenbrug kiezen we bij KNP64 de route linksaf op de oever van de Aa of Weerij en wandelen door het klaphekje over de grasbaan op de westoever van deze laaglandbeek stroomafwaarts. Na een paar honderd meter steken we met een bruggetje de waterloop van de Bijloop over, die op deze plek in de Aa of Weerij uitstroomt. Even verderop komen we aan het eerste bosgebied van de Krabboboschen. We volgen het beekdal en worden met een bocht afgeleid naar een klaphekje bij KNP22 aan de Montenslaan.

3 Na het klaphekje gaat de route linksaf over het asfalt. Na goed 100 meter bij de bosrand leidt de groengele markering ons naar rechts onder een houten boog door. We volg de brede boslaan langs een vennetje naar KNP49 waar we even verderop schuin naar rechts de groengele markering door de wandelsluis in de richting van KNP38 nemen door het bos. Het bospad steeds rechttuit volgend en zijpaden negerend buigt de route na goed 500 meter buigt naar rechts langs het 'Rond Venneke' en beklimmen we naar links de restanten van de 'Wal van Mendoza'. We komen opnieuw op de oever van de Aa of Weerij, die we naar links

stroomafwaarts volgen. Voorbij de stuw komen we aan de Tweegelandenbrug, waar we linksaf het asfalt volgen. Over de Tweegelandenbrugweg bereiken we verderop KNP38. Hier kiezen we naar links het bospad langs de omheining aan de noordwestzijde van de Krabboboschen. Aangekomen bij KNP47 wandelen we voor de sluitboom naar rechts en laten het bosgebied achter ons. De grasbaan leidt ons langs een manege naar de Rijsbergseweg.

4 We steken de N263 en slaan op de hoek van de Sintelweg linksaf. We volgen de Sintelweg en houden bij de Y-splitsing met de IJermolenweg rechts aan. De Sintelweg volgend langs enkele riante optrekjes komen we aan de Turfvaert. We steken dit smalle waterloopje over en gaan met de bocht naar rechts. Het onverharde Vaartwegje verloopt direct op de oever van de Turfvaert. We komen langs het uitgebreide manegecomplex van Stoeterij De Vloeiweide van Lips Stables, het door de KNHS erkend Talent Trainings Centrum (TTC) voor de discipline eventing, voorheen military. In de bocht naar links komen we in het gebied dat op de topografische kaart staat vermeld als Klein Zwitserland. Hier ligt het motortrial oefenterrein van Motor Sport Club Breda. We wandelen het Vaartwegje helemaal uit tot we bij KNP35 op de Raamschoorseweg uitkomen. Linksaf bereiken we KNP34 en slaan we linksaf richting KNP28. We betreden Landgoed Vloeiweide.

5 Vanaf KNP34 voert de route ons door een bosrijk gebied met statige laantjes met soms aan de linkerkant zicht op open weidegebiedjes. Als de markering ons voorbij KNP28 naar links afleidt in de richting van KNP29 bereiken we midden op het landgoed een eenvoudig oorlogsmonument met een aangrijpende geschiedenis. Het staat op de fundamente van het boswachtershuis van Neefs. Het is de plek waar op 4 oktober 1944 door een razzia van de Duitsers 7 verzetsmensen sneuvelen en 4 gezinsleden van boswachter Neefs bij brand omkomen. We verlaten deze historische plek en wandelen het laantje uit voorbij KNP29. Op de Y-

splitsing aan de Hellegatweg wandelen we naar links door een bomenlaantje naar oude brede beekdal van de Bijloop met restanten beekkronkels. Voor de rustiek gelegen woonboerderij met B&B worden we naar rechts afgeleid langs het open gebied en bereiken door het bomenlaantje de Hellegatweg. Linksaf komen we op de Ettenseweg uit bij KNP51. We wandelen

naar links en steken bij de brug de Bijloop over om dan na goed 50 meter bij KNP39 linksaf te slaan. Op de oever van de Turfvaart verloopt het smalle voetpad op de oever langs Landgoed De Turfvaert. De route gaat naar rechts over twee vlonderbruggetjes en we komen aan de voormalige boerderij uit 1956. Hier op de parkeerplaats eindigt onze rondwandeling.

Omgevingsinformatie

Kaarschotse Watermolen

De oudste vermelding van deze watermolen aan de Aa of Weerij in Kaarschot dateert uit 965. Onder Keizer Otto I wordt de watermolen geschonken aan de St. Baafsabdij te Gent. In de loop der eeuwen is de watermolen geregeld naar een andere eigenaar overgegaan. Zo is er een wapenstein uit 1656 bewaard gebleven met het wapen van de Familie Bergh-Hohenzollern. Voor de watermolen moest de waterstand van de Aa of Weerij een bepaald peil hebben. Het water werd hiervoor in de bovenloop opgestuwd, waardoor er op andere plaatsen wateroverlast ontstond. In 1729 worden er voor de eerste keer maatregelen genomen om die wateroverlast te voorkomen. Daarvoor wordt bij de molen een peilmerk, een ijzeren pegel, in het riviertje geplaatst. De pachter van de watermolen moet er voor zorgen dat het waterpeil niet hoger komt dan de aangegeven vijftien duimen. Hij krijgt een boete van 6 gulden voor elke duim dat het water hoger komt te staan. In 1895 wordt de watermolen publiekelijk verkocht aan Waterschap Aa of Weerij. De molen is dan erg verwaarloosd en men wil hem afbreken om een stuwsuis aan te leggen. Men besluit de watermolen toch te herstellen. Als blijkt dat bij zware regenval te weinig water wordt afgevoerd, wordt hij in 1915 alsnog afgebroken. In plaats daarvan komt er een stuwsuis met twee doorlaatopeningen. De historie leeft voort door de oude wapenstein, die is ingemetseld in de stuw.

De Krabbenbosschen

Dit 105 ha grote bosgebied ligt op twee dekzandruggen aan weerszijden van het riviertje de Aa of Weerij. Het grootste deel ligt op de westelijke oever. De Krabbenbosschen is een voormalig landgoed, dat rond 1866 in bezit was van de adellijke familie Montens uit het Belgische Massenhoven, die ook banden had met Breda. Ze bebosten de heide en legden dwars over de oude percelen dreven aan, waarbij oude grove dennen uit de periode 1700-1825 worden ontzien. In 1986 komt het gebied in bezit van het Brabants Landschap. Het grotendeels met naalddhout beplante gebied wordt geleidelijk omgevormd tot een natuurlijker, gemengd bos met een goed ontwikkelde kruid- en struiklaag. Het wordt ingericht met poelen, houtsingels, elzen en knotwilgen, die goed passen bij het kamertjeslandschap op het landgoed. De aanwezigheid van vennen, kwelwater en enkele afgedamde kronkels van de Aa of Weerij maken het gebied rijk aan planten- en vogelsoorten. We vinden er Zachte berk, Gelderse roos en Hondсроos met in de ondergroei o.a. Elzenzegge en Stijve zegge, maar ook Wilde gagel met Grauwe wilg, Blauwe bosbes en Gewone dophei. De meest kwetsbare gedeelten zijn niet toegankelijk. De Krabbenbosschen zijn nu een belangrijke schakel geworden in het Natuurnetwerk Brabant.

Wal Van Mendoza

In dit natuurgebied van Brabants Landschap liggen aan weerszijden van de Aa of Weerij de resten van de 'Wal van Mendoza'. Tijdens de 80-jarige oorlog wordt bij het Beleg van Breda in 1624 door veldheer De Mendoza in Spaanse dienst van Ambrogio Spinola zijn kamp opgeslagen in de Krabbenbosschen. Om uitzicht te hebben over het open terrein voor de stad, heeft hij de steile 'Tafelberg' laten opwerpen. Door het graafwerk voor deze berg ontstaat een diep ven, het 'Rond Venneke', dat dient als drinkplaats voor de paarden van de cavalerie. Uit later onderzoek blijkt dat deze wal tussen de twee dekzandruggen niets te maken met die Spaanse veldheer, maar dateert uit 1700. Hij is aangelegd om een aanval van de Fransen vanuit het zuiden te voorkomen. De verhoging zou een soort voorpost zijn geweest in de Zuiderwaterlinie, een verdedigingslinie die door de vestingbouwkundige Menno van Coehoorn van de Noordzeekust in Zeeland tot Grave loopt. Door de beek van Aa of Weerij af te dammen, ontstaat dan een stuwmeer. Is de vijand in aantocht, dan haalt men de dam eruit en loopt door inundatie de omgeving van Breda onder water als een perfect verdedigingsmiddel. Restanten van deze 'Wal van Mendoza' zijn nog steeds herkenbaar in het landschap en herinneren aan een 'roemrucht verleden'.

Landgoed Vloeiweide

De naam Vloeiweide ontstaat in de 19de eeuw als het water van de Bijloop wordt gebruikt om de beemden van de oorspronkelijke turfafgraving en de heidevelden te bevoeien om de kleinschalige landbouwgronden voedselrijker te maken. Later zijn de oevers van deze beek beplant met elzen om gebruikt te worden als geriefhout. Het gebied komt in bezit van de families van Meinard Tydeman Jr (1854-1916), politicus en commissaris van de Nederlandsche Heidemaatschappij, en Johannes Lourens Henkes (1871-1935), die er omstreeks 1895 Villa Vloeiweide bouwen en er een Engelse tuin aanleggen met machtige beukenlanen en eikendreven. In 1988 komt het landgoed en landerijen in bezit van Brabants Landschap. Op het landgoed staat een eenvoudig oorlogsmonument met een aangrijpende geschiedenis. Hier is in 1944 de radiopost Vloeiweide met schuilnaam 'De kegelclub' van het verzet is gevestigd, waar met gecodeerde berichten contact wordt onderhouden met de geallieerden. Op 4 oktober 1944, kort voor het einde van WOII, vindt er na verraad door Belgische collaborateur Louis de Coster een razzia plaats. Een eenheid van het Duitse Ortskommando Breda brengt 4 gezinsleden van boswachter Neefs en 13 verzetslieden om het leven. Als monument zijn de fundamenteën van het oude boswachtershuis nog zichtbaar.

Hellegat

Het oude buurtschap Hellegat wordt al in 1471 vermeld als er door de aanwezigheid van veen de turfwinning op gang komt. Het is een kleinschalig, gesloten gebied met veel kleine bosclementen aan een afgedamde kronkel van de Bijloop. Deze naam komt in Brabant op verschillende plekken voor. De naam 'Hel' spreekt tot de verbeelding en verwijst naar zogenaamde hellegaten. Dit zijn waterputten, waar aan het kwelwater duivelse en heidense krachten worden toegeschreven. Van de H. Willibrordus wordt verteld dat hij die heidense bronnen, die hellegaten, zegende, haar water wijdde en daarmee het H. Doopsel toediende. Bijna zeker moeten we dit gebruik naar het rijk van de fabels verwijzen. In de toponymie (plaatsnaamkunde) betekent helle 'laagte of poel', die ook vaak moerassig is. Gat betekent 'waterdiepte of waterkom' en in sommige streken ook 'monding van een kreek'. Dit oude buurtschap Hellegat bij Rijsbergen is een gat, een laagte als restant van de oude turfwinning. Kortom de kleine gemeenschap van Hellegat vindt het een 'duivelse' naam voor hun 'hemels' oord.

Rondom de Krabbenbossen, 12 km

Wandel Zoekpagina

